

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Opava, Boženy Němcové 2

Boženy Němcové 2, 746 21 Opava

Identifikátor školy: 600 142 892

Termín konání orientační inspekce: 16. – 19. duben 2002

Čj.	145 88/02-11124
Signatura	on5cv133

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Opava, Boženy Němcové 2, je úplnou základní školou s 15 třídami I. a II. stupně. V době inspekce plnilo povinnou školní docházku 330 žáků, 18 z nich dojíždělo do školy z 11 obcí. Cílová kapacita školy dle posledního rozhodnutí o zařazení do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení čj. 30 398/01-21 je 450 žáků.

Právní forma školy je organizační složka státu.. Učitelský sbor má 22 učitelů včetně ředitelky školy, která nastoupila do funkce od 1. března 1990, po řádném konkurzu byla k 1. 9. 1995 ve funkci potvrzena.

Výuka probíhá podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 ze dne 30. dubna 1996, ve smyslu úprav a doplňků schválených dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22.

Součástí školy jsou tři oddělení školní družiny se zapsanými 75 žáky a školní jídelna – výdejna stravy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Předmětem orientační inspekce bylo posouzení kvality výuky ve vybraných předmětech spolu s posouzením podmínek vzdělávání. Hospitace se uskutečnily ve třídách I. i II. stupně. Kvalita výuky byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy, jejich personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, dále podle vhodnosti a účelnosti organizace výuky, použitých forem a metod práce. Posuzována byla rovněž úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy i mezi žáky navzájem, účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu.

Učebny jsou vzhledem k počtu žáků prostorné, vybavené jsou žákovským nábytkem splňujícím antropometrické podmínky. Průběžně dochází k jeho obměně. Vybavení tříd a jejich estetická úroveň je na požadované úrovni. K jejich výzdobě je využíváno vlastních prací žáků, v řadě tříd jsou k dispozici tabelární pomůcky vztahující se k výuce. Psychohygienické zásady jsou respektovány.

Český jazyk

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka českého jazyka probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. Týdenní hodinová dotace v prvním až devátém ročníku souhlasila se zvoleným vzdělávacím programem. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajišťována kontrolní činností vedení školy a dále koordinační činností metodických orgánů. Příprava výuky v hospitovaných hodinách byla promyšlená, výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně, odpovídaly základnímu standardu vzdělávání.

Personální podmínky výuky ve škole ve smyslu příslušných ustanovení dané vyhláškou splňují na II. stupni školy všechny vyučující, na I. stupni tyto podmínky nesplňuje vyučující třetí třídy.

Vybavení školy učebními pomůckami je na standardní úrovni. Většina pomůcek je starších, postupně probíhá jejich obnova a modernizace, která je však limitována přidělovanými finančními prostředky. Didaktická a audiovizuální technika je na škole zastoupena v odpovídající míře, v hodinách literární výchovy byla funkčně využívána. Ve třídách prvního stupně pracovali žáci s fóliemi a kartami připravenými vyučujícími, ve vyšších ročnících pracovali žáci s odbornou literaturou, měli k dispozici Pravidla českého pravopisu, Stručnou mluvnici českou, řadu slovníků a encyklopedií. Byli rovněž vedeni k práci s učebnicemi a jazykovými příručkami. Používané učebnice jsou v souladu se seznamem platných učebnic

vydaným MŠMT ČR.

Sledované hodiny byly pečlivě připraveny po stránce metodické i organizační. Učitelky řídily výuku jasnými a srozumitelnými pokyny, respektovaly individuální tempo dětí, k odstranění únavy zařazovaly na prvním stupni relaxační chvilky.

Metody a formy práce byly ve většině hodin voleny tak, aby zajistily optimální motivaci a aktivizaci žáků. Střídání samostatné a skupinové práce převažovalo nad frontální výukou. Žáci pracovali samostatně i ve skupinách, mohli si volit individuální tempo výuky. Využití vyučovacího času bylo efektivní, byl vytvořen dostatečný prostor pro procvičování a upevňování učiva.

Aktivizace žáků vstupními a průběžnými motivačními metodami byla v hospitovaných hodinách zřetelná, promyšleně byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. V hodnocení žáků převažovalo okamžité pozitivní hodnocení výkonu jednotlivců, klasifikace odpovídala znalostem žáků a téměř vždy byla vyučujícími zdůvodněna. Při zadávání samostatné školní práce a domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, všechny vyučující ověřovaly pochopení zadávaných úkolů. Analýza chyb byla v hodinách mluvnice prováděna vždy bezprostředně po ukončení ústního či písemného žakovského projevu. Při kontrole žakovských písemností (dokumentace) bylo zjištěno, že úkoly a cvičení jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogy i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, ve vyučovacích hodinách byli žáci slušní a ukázněni. Komunikativní dovednosti žáků posuzované vzhledem k jejich věku byly na velmi dobré úrovni. Komunikace vyučujících, především kvalita jejich vyjadřování, byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá.

Kvalita výuky českého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Hospitace se uskutečnily ve třídách I. i II. stupně ZŠ. Časová týdenní dotace vyučovacích hodin matematiky odpovídá vzdělávacímu programu Základní škola. Všichni vyučující měli zpracované tematické plány, v některých třídách se učivo aritmetiky a geometrie probírá souběžně, v jiných po tematických celcích. Vždy však byla výuka v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu. K obsahovým duplicitám nedocházelo, učivo v navazujících ročnících bylo cyklicky rozvíjeno. Vzdělávací cíle odpovídaly standardu základního vzdělávání. Žákům se specifickými poruchami učení věnovali vyučující zvýšenou pozornost, taktickým způsobem je zapojovali do vyučovacího procesu a přispívali k jejich integraci v kolektivu třídy.

S výjimkou jedné vyučující ve třetí třídě mají všichni vyučující matematiky odbornou a pedagogickou způsobilost vyžadovanou právními předpisy. Učebny splňují psychohygienické požadavky a zejména na prvním stupni byly vhodně a účelně vybaveny potřebnými učebními pomůckami a jejich estetický vzhled umocňovaly výtvarné práce žáků. V hospitovaných hodinách byly dodržovány psychohygienické zásady, u žáků nižších ročníků byly do hodin zařazovány relaxační přestávky a častěji střídány formy a metody výuky.

Všichni žáci mají k dispozici učebnice matematiky (případně pracovní sešity) a využívají další materiály, které jim vyučující připravují. Vedení školy spolu s předmětovou komisí matematiky se snaží o průběžné obnovování a doplňování učebnicového fondu. Pro výuku matematiky disponuje škola učebními pomůckami, které umožňují plnit vzdělávací program školy.

Organizace a formy výuky ve všech hospitovaných hodinách sledovaly výchovně-vzdělávací cíle stanovené osnovami matematiky. Žáci přiměřeně ke svému věku získávali vědomosti a znalosti z aritmetiky i geometrie, byly rozvíjeny funkční vztahy a souvislosti mezi měřitelnými jevy. K rozvoji logického myšlení v matematice byly využívány problémové úlohy a úlohy vyžadující prostorovou představivost. Většina vyučujících dbala na kvalitu vyjadřování

i písemného projevu.

Zvláště ve třídách prvního stupně byl dáván žákům prostor pro samostatné a aktivní učení, skupinové aktivity i uplatňování vlastní individuality. I ve vyšších třídách volili vyučující různé formy a metody výuky, střídali samostatnou práci žáků s frontálním výkladem učiva, často využívali názorných pomůcek, učebnic i dalších učebních materiálů. V některých vyučovacích hodinách se však nepodařilo zcela splnit cíl vyučovací hodiny, učivo nebylo dostatečně procvičeno a v závěru těchto hodin shrnuto.

Nedílnou součástí hospitovaných hodin matematiky bylo využívání motivačních metod a aktualizace učiva. Vyučující vycházeli při výkladu nového učiva ze životních zkušeností žáků a z jejich vlastních poznatků a vhodně využívali mezipředmětových vztahů. Výsledky učení byly všemi vyučujícími průběžně vyhodnocovány a žákům sdělovány. Hodnocení bylo objektivní, učiteli zdůvodňované a žáky pozitivně motivovalo. Byla oceňována jejich snaha o pokrok a respektovány jejich individuální dispozice. Potřebným žákům byla poskytována pomoc při řešení úkolů. Domácí úkoly byly žákům zadávány promyšleně a byla dodržována zásada přiměřenosti. Jen v ojedinělých případech byly za domácí úkol uloženy nedopočítané úlohy nebo neprobrané učivo.

Komunikace mezi žáky a učiteli a žáky navzájem je založena na důvěře a respektování. V žádné vyučovací hodině nebylo zaznamenáno nežádoucí chování žáků. Žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastních názorů a diskusi. Zvláště na nižším stupni jsou žáci vedeni k vytváření pozitivních mezilidských vztahů a k úctě k člověku.

Kvalita výuky matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika, chemie

Časová dotace hospitovaných předmětů odpovídá minimálnímu počtu hodin schváleného učebního plánu. Vyučující mají zpracované tematické plány, probírané učivo v hospitovaných hodinách bylo v souladu s platnými osnovami. Osnovám odpovídá i členění učiva do jednotlivých ročníků, k obsahové duplicitě učiva nedochází.

Výuka fyziky není zajištěna vyučujícími s odbornou způsobilostí, učitelé chemie podmínky dané příslušnou vyhláškou splňují. Pro výuku fyziky a chemie nemá škola odbornou učebnu ani laboratoř, učební pomůcky jsou uloženy v kabinetech, které ne zcela splňují podmínky pro přípravu na vyučovací hodiny a laboratorní práce. Výuka fyziky a chemie probíhá v kmenových učebnách, kam potřebné učební pomůcky vyučující donášejí. Přes tyto ztížené podmínky a skutečnost, že v některých ročnících je jenom jednohodinová dotace (fyzika), se vyučující snaží provádět v hodinách demonstrační pokusy i frontální laboratorní práce.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala výběrem učiva, sledem i jeho množstvím věku žáků a výukovým cílům. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, ve většině hospitovaných hodin byly zařazovány jednoduché demonstrace a ve fyzice i frontální měření fyzikální veličiny (objemu). Učivo bylo interpretováno věcně správně, chybějící odborná způsobilost neměla vliv na kvalitu výuky. Všichni žáci měli učebnice, které byly využívány při výkladu i procvičování učiva. Volené formy a organizace vyučovacích hodin umožňovaly žákům úspěšné uplatnění, alternativní řešení úkolů a vytvářely dostatečný prostor pro vyjádření jejich vlastních názorů. Vyučovací čas byl efektivně využíván, ojediněle vyučovací hodina časově nevyšla a učivo nebylo v jejím závěru shrnuto.

V hospitovaných hodinách byly pedagogy zařazovány vstupní motivační metody, zajímavé experimenty, aktualizace učiva a příklady z praxe. Znalosti žáků byly průběžně vyhodnocovány a prováděny korekční postupy. Otázky při zkoušení byly většinou zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva, jeho aplikaci a používání rutinních postupů při řešení úloh. Dobrých výsledků

v písemných desetiminutovkách, při zkoušení u tabule i v lavicích bylo vhodně využito k motivaci žáků, pochvala byla nezdědka využívána jako ocenění snahy u slabších žáků.

Vzájemná komunikace mezi žáky a mezi žáky a učiteli byla založena na vzájemné důvěře a dohodnutých pravidlech chování. Vyučujícími byla vždy respektována osobnost žáka. Hospitované hodiny měly klidný průběh, nežádoucí projevy nebyly zaznamenány. V příjemné pracovní atmosféře převládal u žáků pozitivní vztah k výuce.

Kvalita výuky fyziky a chemie je hodnocena jako velmi dobrá.

Prvouka

Časová dotace výuky prvouky v prvních až třetích ročnících odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je zapracováno do časově tematických plánů, které vyučující navzájem konzultují v rámci metodického sdružení. Tímto je zajištěna kontinuita výuky včetně plnění učebních osnov. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Příprava učitelek na výuku je zodpovědná a u většiny detailně promyšlená.

Zajištění personálních podmínek je na odpovídající úrovni, všechny vyučující až na jednu splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti. Prostory pro výuku jsou na optimální úrovni, prostředí je estetické, třídy jsou vybaveny renovovanými školními lavicemi, novými magnetickými tabulemi, kobercovými plochami pro relaxační prvky výuky. K dispozici jsou radiomagnetofony a televizory, příruční knihovny, dostatek je obrazových souborů, tabelární pomůcky je zapotřebí doplnit. Celkově lze učební prostředí hodnotit jako velmi podnětné. Pro dodržování psychohygienických zásad jsou ve škole vytvořeny vhodné podmínky.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné, přiměřené věku a možnostem žáků. Tomu odpovídal i výběr, sled a množství informací. Učitelky volily rozmanité vyučovací metody s cílem snadného pochopení a zapamatování učiva. K dosažení tohoto cíle vhodně využívaly učebnic, obrazových souborů a ukázek předmětů souvisejících s probíraným učivem. Uplatňováním prvků „škola hrou“ byli žáci aktivně zapojeni do vyučovacího procesu a mohli vyjadřovat vlastní zkušenosti a názory. Zvláště v prvních ročnících se učitelkám dařilo vytvořit dělná atmosféra, která pomohla dlouhodobě udržet pozornost a zájem dětí. Během výuky byly zohledňovány individuální potřeby a schopnosti žáků, všem byl dán prostor úspěšně se uplatnit. Zejména při práci ve skupinách se projevovala vzájemná kooperace žáků při řešení dílčích úkolů. Organizace hospitovaných hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům, vhodně byly zařazovány relaxační chvíle. Vyučovací čas byl využíván efektivně, učivo bylo věcně správně interpretováno.

V průběhu výuky byly běžně využívány motivační výzvy, učivo bylo aktualizováno, připomínány byly mezipředmětové vztahy. Výkony dětí v hodinách byly bezprostředně hodnoceny, nechybělo povzbuzení a pochvala. Znalosti a dovednosti žáků jsou prověřovány a vyhodnocovány průběžně, hodnocení má vesměs pozitivní charakter. Opakování mělo návaznost na probírané učivo. Při zadávání a řešení úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, žákům byla poskytována pomoc.

Dohodnutá pravidla jednání byla oboustranně akceptována a respektována, komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Verbální i neverbální komunikace učitelek měla velmi dobrou úroveň.

Kvalita výuky prvouky je hodnocena jako velmi dobrá.

Občanská a rodinná výchova

Všichni vyučující sledovaných předmětů provádějí dlouhodobé plánování výuky formou ročních časově tematických plánů. Ty jsou z hlediska obsahu v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním ve vyučovacích hodinách byl zjištěn soulad s výše uvedenými dokumenty. Týdenní časová dotace odpovídá minimálnímu počtu hodin stanovenému v učebním plánu. Kontinuita výuky jednotlivých předmětů je zajištěna, stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd a věkovým zvláštnostem žáků.

Výuka občanské výchovy je zajištěna šesti vyučujícími a rodinné výchovy dvěma vyučujícími. Všichni vyučující splňují pouze podmínky pedagogické způsobilosti, odbornou způsobilost nemá nikdo.

Škola nemá pro dané předměty odbornou učebnu. Výuka probíhá v kmenových třídách, které svou velikostí, vybavením nábytkem a subjektivně posuzovanými tepelnými a světelnými parametry splňují psychohygienické a antropometrické podmínky. Výzdoba tříd vychází zejména z vlastních výtvarných prací žáků a tabelárních pomůcek, které pouze ojediněle souvisely s výukou sledovaných předmětů. Pro tyto předměty má škola pouze nejzákladnější vybavení učebními pomůckami, o kterých však většina vyučujících nemá přehled. V navštívených hodinách nebyly využity ani vhodné pomůcky z jiných kabinetů. Některé pomůcky (karty se slovy, krátké texty, folie na meotar) si vyučující zhotovují sami. Používané učebnice a učební texty jsou v souladu se seznamem schváleným MŠMT pro školní rok 2001/02. Předmětové komise pro dané předměty nejsou ustanoveny, vyučující se pouze sjednocují v přípravě časově tematických plánů (rozvržení jednotlivých tematických celků nebo jejich částí do jednotlivých ročníků) v úvodu školního roku.

Ve sledovaných hodinách se většinou podařilo vyučujícím v úvodní části navodit přátelskou atmosféru, což se pak odráželo v otevřenosti žáků při diskusích k danému tématu hodin. V procesu převažovala frontální výuka se zaměřením na vyjádření vlastního názoru žáků k danému tématu, s příslušnými korekcemi vyučujících k názorům a postojům žáků. Použití jedné formy výuky po celou vyučovací hodinu mělo však za následek postupnou ztrátu aktivity části žáků. Pouze ve výuce rodinné výchovy bylo využito individuální a skupinové práce s připravenými materiály.

Vstupní motivace byla využívána při navození hlavního úkolu. Průběžná motivace v průběhu učebních činností plnila svou aktivizující funkci a byla diferenciována s ohledem na schopnosti jednotlivých žáků. Ve vyšších ročnících se ne vždy podařilo aktivizovat všechny žáky k daným činnostem. Ve výuce bylo využíváno mezipředmětových vztahů i životních zkušeností žáků. Při vedení diskusí byly otázky srozumitelné, jednoznačné, zaměřeny na aplikaci učiva do denního života. V průběhu všech sledovaných hodin bylo dominantní neustálé vyhodnocování a z něj vycházející nenásilné korekce postojů a názorů žáků. V závěru většiny hodin nebylo provedeno hodnocení výsledků práce žáků. Rovněž nebyly shrnuty a utříděny nové teoretické poznatky.

Žáci v průběhu vyučování většinou respektovali dohodnutá pravidla jednání, vzájemná komunikace byla založena na oboustranné důvěře. Žáci vesměs projevíli pozitivní vztah k výuce, nežádoucí chování v hodinách se objevilo pouze ojediněle.

Celkově je výuka sledovaných výchov hodnocena jako průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava výuky ve sledovaných předmětech vychází ze zpracovaných tematických plánů, které jsou v souladu s osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Úroveň zpracování tematických plánů je rozdílná. Bezprostřední i dlouhodobá příprava

pedagogů na vyučovací hodiny byla promyšlená, stanovené cíle odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd. Byly dodrženy principy soustavnosti a návaznosti. Oblast plánování a přípravy je hodnocena jako velmi dobrá.

V oblasti podmínek výuky jsou hodnoceny personální podmínky jako velmi dobré, výuka sledovaných předmětů je převážně zajištěna vyučujícími s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Učebních pomůcek má škola odpovídající množství, v procesu výuky jsou využívány. S ohledem na finanční možnosti školy je prováděna jejich obnova. Výzdoba prostor školy splňuje svůj informační i výchovný účel.

Oblast organizace, forem a metod výuky je hodnocena jako velmi dobrá, neboť byl ve vyučovacím procesu uplatněn dostatečný počet vyučovacích metod. Učivo bylo procvičováno a upevňováno formami ústními i písemnými, žáci byli důsledně kontrolováni, opravováni a prokazovali potřebné dovednosti a znalosti. K výrazným kladům patřilo motivování dětí ve všech částech vyučování a vztahy mezi pedagogy a žáky.

Celkově je kvalita výuky sledovaných předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry školy nejsou písemně zpracovány. Z ústního vyjádření ředitelky školy vyplynulo, že cílem práce všech pedagogů je utvářet pozitivní vztah žáků ke škole, školnímu majetku, vést je k přátelskému chování k sobě navzájem, pečovat o pěkný vzhled tříd, školní budovy a jejího okolí.

Plán práce školy na letošní rok byl předložen v písemné podobě, obsahuje hlavní úkoly výchovně-vzdělávací činnosti. Plánované záměry jsou reálné a konkrétní, chybějí však přesné termíny úkolů a odpovědnost pracovníků za jejich plnění. Součástí plánu práce je rozdělení kompetencí ve škole. Přílohy tvoří plán práce školní družiny, výchovné poradkyně, metodických orgánů, plán kontrolní a hospitační činnosti a minimální preventivní program. Při plánovací činnosti jsou využívány podněty pracovníků školy. Pro operativnější řízení jsou vypracovány měsíční plány, které vycházejí z celoročního plánu a jsou doplněny o aktuální úkoly. V měsíčních plánech je stanovena konkrétní odpovědnost jednotlivých pracovníků. Plánované termíny jsou sledovány, úkoly průběžně vyhodnocovány, účinně funguje zpětná vazba.

Škola se řídí schválenými učebními dokumenty. Na základě hospitační činnosti, kontroly příslušných tematických plánů a pedagogické dokumentace bylo ověřeno, že realizace učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány individuální programy. Z nepovinných předmětů se vyučuje pouze dyslexie.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou hodnoceny jako průměrné.

Organizování

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání vychází z analýzy potřeb a cílů školy. Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla.

Dodržování míry vyučovacích povinností bylo ověřeno podle rozvrhu hodin jednotlivých vyučujících na školní rok 2001/2002. Nebyly zjištěny odchylky od příslušných ustanovení nařízení vlády, kterým se stanovuje míra vyučovacích povinností učitelů a míra povinnosti

výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství.

Činnost školy se řídí provozním řádem, který zahrnuje veškeré aspekty působnosti školy, a vnitřním řádem školy. V průběhu inspekce bylo zřejmé, že školní řád je pracovníky školy i žáky akceptován. Ostatní pracovníci školy spoluvytvářejí dobré podmínky pro práci pedagogů a žáků.

Škola má k dispozici 19 učeben, z toho 3 odborné. Potřebám výuky slouží rovněž dílny, školní pozemek, tělocvična a školní hřiště. K tělovýchovné činnosti je využíván také Tyršův stadion a tělocvična tamtéž. Nově otevřená učebna výpočetní techniky je připojena k Internetu. Je využívána žáky a učiteli i mimo vyučování. Školní knihovna má odpovídající množství titulů encyklopedií, odborné literatury, příruček a beletrie.

Pro žáky školy je zajištěn pitný režim. 40 % žáků I. stupně využívá 2x týdně možnosti zakoupit si ochucené mléko, všichni žáci školy využívají školního bufetu k doplňkovému občerstvení.

Operativnost řízení je zajištěna pravidelnými poradami a denním kontaktem vedení s pracovníky školy. Poradním orgánem ředitelky školy je kromě pedagogické rady a metodických orgánů i rozšířené vedení školy. To se schází dle potřeby při řešení nenadálých situací. Pedagogická rada se schází dle plánu pětkrát ročně. Tok informací je průběžný a ucelený. Plány práce jsou vyvěšeny na informačních tabulích přístupných všem pracovníkům.

Organizování pedagogických rad je funkční, zápisy z nich obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti výchovné a vzdělávací. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogů v rámci podmínek školy. Povinná dokumentace školy je vedena řádně, funkčně a v souladu s platnými právními normami bez zjištěných závažnějších nedostatků.

Vnitřní informační systém je účinný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají práce školy a různých pedagogických aktivit. Osobní údaje o zaměstnancích a žácích jsou řádně zabezpečeny proti zneužití.

Stávající vnější informační systém zajišťuje především pravidelnou a včasnou informovanost rodičů, zejména prostřednictvím žákovských knížek a deníčků. Komplexnější informace jsou podávány na třídních schůzkách konaných zpravidla čtyřikrát ročně. Škola usiluje o maximální otevřenost vůči rodičovské veřejnosti a o vzájemnou spolupráci různými formami (přítomnost rodičů ve výuce, dny otevřených dveří, spoluúčast rodičů na některých školních akcích). Při škole pracuje registrované Sdružení rodičů a přátel dětí školy, které dle vyjádření ředitelky školy vyvíjí účinnou spolupráci zejména po stránce materiální. Rodičům i žákům je určen školní bulletin Informatorium, v němž jsou veškeré údaje o škole i o organizaci školního roku. O úspěších školy je veřejnost informována rovněž na webových stránkách Internetu a regionálním tiskem. Pro budoucí žáky prvních tříd a jejich rodiče jsou pořádány seznamovací lekce se školou, jejich učitelkami a vychovatelkami.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 postihuje všechny oblasti dané zákonem a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Má velmi dobrou výpovědní hodnotu a je zdrojem informací o aktuálním stavu školy i o perspektivách jejího rozvoje.

Škola organizuje řadu naukových, uměleckovýchovných a sportovních soutěží, jejichž výčet a umístění účastníků v jednotlivých kolech obsahuje výroční zpráva. Na škole pracuje 13 zájmových útvarů. Do jejich činnosti je zapojena většina žáků.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti školy odpovídá závazným právním předpisům s jasně stanovenými kompetencemi pracovníků. Informovanost pracovníků školy je ucelená, informace rodičům žáků jsou pravidelné. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Hlavním prvkem ve vedení pracovníků je každodenní přímý kontakt s oboustrannou informovaností o plnění úkolů. Řízení má návaznost na plánování či kontrolu jednotlivých činností a postihuje všechny oblasti práce školy. Pro uplatnění tvořivosti a iniciativy jednotlivců jsou ve škole vytvořeny velmi dobré podmínky. Vedení školy podporuje iniciativu pedagogů a využívá ji pro zlepšení úrovně výchovně-vzdělávací práce. Ve škole existuje klidná pracovní atmosféra, klima porozumění a spolupráce.

Pracovníci školy jsou stimulováni jak hmotně, tak i morálně. Kritéria hodnocení pro určení výše osobního příplatku a mimořádných odměn jsou stanovena, zaměstnanci jsou s nimi seznámeni. Kritéria jsou motivující a prokazatelně se uplatňují. Jejich součástí je i požadavek dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Nadtarifní složky jsou přiznávány diferencovaně. Vedením školy je rovněž využívána motivační role slovní pochvaly a poděkování za mimořádně úspěšné akce.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Vypracovaný plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2001/2002 určuje kontrolní povinnosti pro ředitelku školy i pro ostatní pedagogické a nepedagogické pracovníky školy. Vedení školy ho průběžně realizuje a vede k tomu i patřičnou podpůrnou dokumentaci. Výsledky a závěry kontrolní činnosti se projednávají konkrétně s jednotlivými pracovníky, zobecněné poznatky jsou pak projednávány při poradách a při jednání pedagogické rady.

Systém kontrol je realizován formou hospitací, kontrolou pedagogické dokumentace a kontrolou činnosti správních zaměstnanců. Sledovány jsou písemné a grafické projevy žáků, dále je prováděno zjišťování úrovně vědomostí žáků formou písemných prověrek z českého jazyka a matematiky u žáků pátých a devátých ročníků.

Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky bezprostředně projednávány, v případě zjištěných nedostatků jsou přijímána opatření k jejich nápravě. Důsledné naplňování kontrol slouží také jako podklad pro hodnocení pracovníků školy a vede k průběžnému zlepšování práce učitelů i správních zaměstnanců.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování tvoří ucelený systém konkrétních úkolů, avšak bez vymezení osobní zodpovědnosti. Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu, učební plány a osnovy jsou dodržovány. Kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou hodnoceny jako dobré.

Organizování vychází ze zpracovaného organizačního řádu, v němž jsou jasně stanoveny kompetence jednotlivých pracovníků. Tok informací je obousměrný, plynulý a ucelený. Informovanost rodičů a veřejnosti je pravidelná. Oblast organizování je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení pracovníků je hodnoceno také jako velmi dobré. Ředitelka školy má vytvořen systém morálního i hmotného stimulování pracovníků. Pravidla odměňování jsou jasně stanovena. Kontrolní činnost vedení školy je promyšlená, má velmi dobrou úroveň. Obecně platné právní normy jsou respektovány.

Podmínky vzdělávání jsou v souhrnu velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V kontrolovaném roce 2001 hospodařila organizace s finančními prostředky přidělenými prostřednictvím referátu školství Okresního úřadu v Opavě. Organizace závazné ukazatele přiděleného rozpočtu dodržela. Výdaje byly prováděny v souladu s rozpočtem za kontrolované období.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Referát školství Okresního úřadu v Opavě stanovil ve mzdové oblasti pro rok 2001 závazné ukazatele prostředků na platy (limit mzdových prostředků). Dle rekapitulace mezd v kontrolovaném období škola limit nepřekročila.

Při zařazení zaměstnanců do platových tříd zaměstnavatel postupoval v souladu s platnou legislativou. Ředitelka školy předložila kritéria pro poskytování osobních příplatků a odměn, s kterými byli zaměstnanci seznámeni. Stanovení kritérií bylo v souladu s platnou legislativou.

U nenárokových složek platu škola dodržela v zájmu zajištění rovnoměrného čerpání rozpočtu i rovnoměrné úrovně odměňování v průběhu celého roku princip rozdělení mezi osobní příplatky a odměny v poměru 79 % a 21 %. Vyplacené mimořádné odměny za rok 2001 byly doloženy zdůvodněnými návrhy. Způsob a stanovení osobních příplatků a odměn byl v souladu s platnými právními předpisy roku 2001.

Tvorba a čerpání FKSP bylo v roce 2001 prováděno v souladu s platnou legislativou a dle předloženého rozpočtu.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Částka na ostatní neinvestiční výdaje byla této škole stanovena „Rozpočtem neinvestičních výdajů pro rok 2001“. Rozpis neinvestičních výdajů zahrnuje částku určenou na ONIV hrazené z referátu školství (cestovné, pracovní oděv, obuv) a ONIV hrazené z magistrátu města (DVPP, učební pomůcky, učebnice atd.). Úhrada faktur byla prováděna prostřednictvím referátu školství Okresního úřadu v Opavě, kopie faktur byly založeny na základní škole. Na fakturách bylo razítko školy a podpis zástupkyně ředitelky bez bližšího uvedení položky, z které bylo zúčtováno. Závazné ukazatele rozpisu neinvestičních výdajů pro rok 2001 byly dodrženy, finanční prostředky byly využity pro potřebu školy a v souladu s platnou legislativou.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Škole byly v roce 2001 přiděleny finanční prostředky účelově vázané referátem školství Okresního úřadu v Opavě v rámci rozvojového programu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.. Tyto prostředky byly využity v souladu s účelem určení a v souladu s platnou legislativou roku 2001.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou účetních dokladů nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Prevence sociálně patologických jevů

Škola se v dané oblasti řídí Metodickým pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky a mládeží a Pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

Ve škole je ustanoven metodik prevence, který je současně výchovným poradcem. Prošel základním školením a průběžně se v dané oblasti vzdělává. Daná problematika ho zajímá a sám ve škole velmi iniciativně v této oblasti pracuje. Vynikající je spolupráce s vedením školy, třídními učiteli i celým učitelským sborem.

K řešení dané problematiky vypracoval Minimální preventivní program, který vychází z vyhodnocení zkušeností z minulého školního roku. Jsou zde jasně vytyčeny postupné cíle a konkrétní úkoly v jednotlivých oblastech. Tento dokument byl schválen vedením školy, projednán na pedagogické radě a přijat a realizován všemi zaměstnanci. Akce v něm uvedené mají jednak cyklický charakter se zaměřením na jednotlivé věkové skupiny žáků nebo se jedná o jednorázové akce. Problematika prevence sociálně patologických jevů je zahrnuta i do učiva jednotlivých předmětů příslušných ročníků.

Velmi dobrá je spolupráce školy s celou řadou subjektů, které se touto problematikou zabývají. Rodičovská veřejnost je rovněž informována na úvodní plenární schůzi Sdružení rodičů, přátel a dětí školy.

Součástí prevence je i využívání volného času žáků širokou nabídkou zájmových útvarů a velkým množstvím jednorázových akcí v průběhu školního roku.

V posledních dvou letech škola řešila případy záškoláctví a náznak šikany. Při řešení spolupracovala s rodiči.

Kontrolou povinné dokumentace bylo zjištěno, že škola se danou problematikou pravidelně zabývá a aktivně vystupuje ve vyhledávání problémových žáků. Prevence vytváří ucelený systém.

Celkově je oblast prevence sociálně patologických jevů hodnocena jako velmi dobrá.

Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „*Adaptační potíže žáků I. ročníků ZŠ.*“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách, budou zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2001/2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 30 398/01-21 ze dne 4. 12. 2001, třídní knihy, třídní výkazy, školní řád, rozvrh

hodin, záznamy z pedagogických rad, personální dokumentace, kniha úrazů, protokoly o provedených kontrolách).

- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001.
- Celoroční plán práce školy na školní rok 2001/2002.
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů.
- Písemné podklady řídicí a organizační činnosti vedení školy.
- Písemné žákovské práce.
- Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002.
- Organizační řád školy.
- Podkladová inspekční dokumentace.
- Výběr žákovských knížek.
- Hospitační záznamy ČŠI.
- Rozpis neinvestičních výdajů pro rok 2001.
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001.
- Zpráva o hospodaření s prostředky FKSP za rok 2001.
- Rekapitulace mezd 1-12/2001.
- Pokladní kniha.
- Hlavní účetní kniha Magistrátu města Opavy, list 130, 131.
- Účetní doklady (č.79/01 až 80/01, 82/01 až 86/01, 93/01 až 96/01, 101/01, 104/01, 105/01, 124/01, 125/01, 127/01, 131/01, 133/01, 134/01 až 136/01, 140/01, 141/01, 147/01 až 149/01, 153/01, 154/01, 159/01, 162/01 až 164/01, 166/01).
- Osobní spisy.

ZÁVĚR

Předmětem inspekční činnosti bylo hodnocení kvality vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika, fyzika, chemie, občanská výchova, rodinná výchova a prvouka spolu s hodnocením podmínek vzdělávání ve škole.

Dne 8. prosince 1998 proběhla na škole orientační inspekce, která ve svých závěrech vymezila zásadní klady a nedostatky.

- Zjištění obsažená v pozitivěch se do značné míry ztotožňují se stávajícími skutečnostmi zjištěnými během inspekce.
- Zjištění obsažená v negativěch se podařilo výrazně snížit (odborná a pedagogická způsobilost).

V období od předchozí inspekce se podařilo zřídit počítačovou učebnu s připojením na internet.

Základní škola Opava, Boženy Němcové 2 prokázala velmi dobré výsledky v oblasti kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech i v oblasti podmínek ve vzdělávání.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jan Katolický	.....
Členové týmu	Mgr. Isabela Hobzová	.....
	Mgr. Jiří Slavičinský	.....
	Mgr. Ivan Tuček	.....
Další zaměstnanci ČŠI	Jaroslava Sivková Hana Strachotová.	

V Opavě dne 13. května 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. květen 2002..

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jarmila Drtilová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Moravskoslezský kraj-Krajský úřad PaedDr. Tomáš Bouda odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117, 702 18 OSTRAVA 2	2002-06-06	145 130/02-11124
Zřizovatel: Město Opava Horní náměstí 69/382 746 26 OPAVA	2002-06-06	145 134/02-11124

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány